

Kreftregisteret i et folkehelseperspektiv

Kjære jubilent, gratulerer med jubileum!

Kreftregisteret og Folkehelseinstituttet kan se tilbake på et langt og variert, men godt samarbeid. Det er særlig to store oppgaver vi har et stort felleskap rundt:

- 1) Helseregisterfeltet. Drift og forvaltning. Og alt det herlige som følger med slikt.
- 2) Fremskaffe kunnskap innenfor folkehelsefeltet. Forskning ved bruk av helsedata fra en eller flere helsedatakilder, herunder kreftregisteret.

Jeg vil starte med å si litt om Kreftregisterets rolle i felleskapet av registreiere. Vi har vært gjennom en rekke av initiativ, strategiarbeid og arbeid for å modernisere og samordne helseregistrene. Fra Gode helseregistre – bedre helse gjennom Helsedataprogrammet til dagens samarbeid om å etablere Helsedataservice. Kreftregisteret har gjennom dette arbeidet og samarbeidet alltid vist seg som en svært engasjert, faglig orientert, tydelig, sterk, ordentlig og kompetent registeraktør. Det er sjelden noen er i tvil om hvilket ståsted Kreftregisteret har.

Som en ansvarlig registerforvalter så har Kreftregisteret også engasjert seg sterkt i personvern og informasjonssikkerhets feltet. Særlig etter GDPR har vi hatt et utforskende og samtidig svært løsningsøkende samarbeid om hvordan data fortsatt skal kunne deles i det litt større internasjonale vitenskapelige felleskapet, utenfor EU, for å fremskaffe nyttig kunnskap om blant annet sjeldne tilstander. Jeg har enorm respekt og beundring for pågangsmot og handlingsevne i et rom hvor de aller fleste andre aktører enten var/er handlingslammet eller ignorante.

I forlengelsen, eller utvidelsen av registerbegrepet, så har vi også et felleskap med Kreftregisteret og mange andre i Biobank Norge. Også her har Kreftregisteret vært en solid, ansvarlig og engasjert partner.

Jeg opplever også Kreftregisteret som svært fremoverlente og innovative. De er nysgjerrige og eventyrlystne når det gjelder digitalisering og ny teknologi. Det er en iver og vilje til å følge med i tiden som er få forunt. AI, kunstig intelligens, kunstige stordata, avanserte krypteringsmetoder osv – mulig løsninger skal prøves ut og finnes.

Når det gjelder bruk av helsedata, forskning og analyse, epidemiologi og studier, og bidrag til kunnskap om folkehelse, er det ingen tvil om hvor viktig Kreftregisterets bidrag har vært og vil bli. Det arbeides med en ny Folkehelsemelding som skal legges frem i 2023, hvor ikke-smittsomme sykdommer, kreft som en av fem store sykdomsgrupper, vil bli et viktig tema som løftes frem. Det er Kreftregisteret som er ansvarlige for kapittelet om Kreft i Folkehelseinstituttets folkehelse rapport, basert på deres statistikk, analyser og forskning. Samarbeidet og faglig nærhet om ikke smittsomme sykdommer og folkehelseperspektivet er åpenbar og tydelig, og innsatsen fra Kreftregisteret er svært verdifull.

Folkehelseinstituttet har også hatt et langvarig og produktivt forskningssamarbeidsforhold til Kreftregisteret. Ved å koble data fra Kreftregisteret med data fra andre helseregistre har vi prosjekter som produserer kunnskap om sykdomsforløp, levevilkår, helseadferd, biologiske faktorer, sosioøkonomiske forhold og kreft i et livsløpsperspektiv. Vi har hatt prosjekter om metabolsk syndrom, livsstilsfaktorer, kosthold, legemiddelbruk og kreft, for å nevne noen. Forebygging er selvsagt sentralt.

Gjennom pandemien har vi sett hvor viktig det er med kunnskap og kunnskapsgrunnlag for beslutninger om folkehelse tiltak. Jeg håper og tror fortsatt at vi skal klare å få til det vi som registerforvaltere og kunnskapsprodusenter har jobbet for i mange år – mer effektiv og enklere tilgang til helsedata for rask og nyttig kunnskap.

Jeg vil avslutte med å takke for et godt og langt samarbeid for og om folkehelse, og vi ser frem til fortsatt produktivt og konstruktivt samarbeid for å nå våre felles mål og ambisjoner om enkel tilgang til helsedata.

Takk – og gratulerer!